

Tid Torsdagen den 17 oktober 2013, kl 16.10 – 16.40
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Måndagen den 28 oktober 2013

Maria Östberg Svanelind

Jan Tigerström

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Maria Östberg Svanelind (S), vice ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Theréz Randquist (M)

Per Hallberg (M)

Daniel Forslund (FP)

Lars Arell (S)

Åke Askensten (MP)

Anna Bäcklund (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Göran Kindvall (M)

Gustav Johansson (M)

Sara Gunnerud (S)

Clara Lindblom (V)

för Joakim Larsson (M)

för Karl Malmqvist (C)

för Maria Nygård (S)

för Ann-Margarethe Livh (V)

Ersättare:

Maria Hagbom (M)

Patrik Silverudd (FP)

Inga Osbjer (FP)

Kenneth Nilsson (S)

Håkan Olander (S)

Elin Olsson (MP)

Lennart Tonell (MP)

Tjänstemän:

Tillförordnade förvaltningschefen Gunnar Jensen, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Mårten Frumerie, Lena Mittal, Kristofer Stjernqvist och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 9

Områdesprogram för Blackebergsvägen. Inriktningsbeslut

Dnr E2013-513-01578

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner inriktningsbeslut enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande samt ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet till en kostnad om 17 miljoner kronor.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för etapp 1 inom programområdet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Samrådsförfarandet

Områdesprogrammet har varit ute för offentlig granskning och samråd. Enligt uppgift inkom 272 synpunkter/kommentarer/anmärkningar vilket indikerar ett stort engagemang hos befolkningen i berörda områden. Många av dessa synpunkter är konstruktiva och genomarbetade och kommer med alternativa "bättre" lösningar. Dessutom framförs vissa sakuppgifter som borde behandlats i den fortsatta processen. Ingen av framförda synpunkterna har beaktats eller på något sätt påverkat det ursprungliga förslaget/planen. I föreliggande ärende omnämns inte ens "resultatet" av samrådsförfarandet.

Området, etapp 1.

Området vid rondellen i korsningen Blackebergsvägen/Bergslagsvägen, samt vid tunnelbanan vid Islandstorget och bensinstationsområdet lämpar sig väl för exploatering. Bra är att stärka entréerna till och mellan Norra respektive Södra Ängby och Blackeberg.

Området bör dock planeras om en del. Bättre *arkitektonisk kvalitet* nås genom att lyfta fram Ängbykyrkan, Lilla Ängby gård, milstenen och skålgropsstenen och deras kulturhistoriska sammanhang. Bromma hembygdsförenings sakkunniga förslag är mycket bra nämligen att "den långa byggnaden norr om Lilla Ängby gård flyttas söderut, för att ingå i det nya bostadskvarteret och bilda rygg bakom Lilla Ängby. Härigenom lyfts gårdsmiljön fram i den offentliga miljön kring det föreslagna torget. Kyrkan får den rymd framför sig som behövs för att den skall komma till sin rätt och solinstrålningen till torget förbättras." Fler förslag till arkitektoniska förbättringar finns bland de 272 inkomna synpunkterna (som står staden till buds helt gratis).

Planområdets avgränsning

De geografiska avgränsningarna av programarbetet är inte lämpliga utan borde omfattat de faktiska stadsdelarna. Blackeberg har under åren förtätats med många omfattande projekt och den ad hoc-planering som drabbat Blackeberg gynnar inte denna vackra ännu så länge välplanerade stadsdel.

Områdena, etapp 2 och 3.

Programmets grönmarksintrång är alldeles för omfattande och exploateringar söder om Björnsonsgatan är olämplig. Åter igen vill man exploatera i Sherwoodskogen som utgör ett svagt samband i Storstockholms gröna kilar en grönkil av lokal och regional betydelse, Görvälnkilen. Befolkningen i Blackeberg förväntas tåla alla exploateringar av sin park och naturmark.

Att bygga på östra sidan om Blackebergsvägen riskerar påverka riksintresset Södra Ängby på ett negativt sätt och ska undvikas. Även för att skog och äng används för lek och rekreation.

Gatu- och cykelnätet är utmärkt idag. Parkrummet behöver dock skötas och naturmarken behöver tillgängliggöras – inte exploateras. De kompensationsåtgärder som föreslås är fullständigt otillräckliga. Kopplingen Södra Ängby – Blackeberg finns i form av parkmark och kulturmiljöer. Det är dessutom bara att promenera över gatan. Den befintliga barriären är snarare en ekonomisk och eventuell en mental barriär som inte byggs bort med dyra bostadsrätter längs Blackebergsvägen.

Beskrivningarna i och analyser i områdesprogram och underlagsmaterial är tämligen omfattande - men resulterar i vad? Svaret är precis som vanligt, mängder av friliggande punkthus på bekostnad av värdefull naturmark. Det anges även i utredningen att ”Förslaget på områdesprogram medför stora kostnader (ledningsflytt, nytt torg, om- och nyanläggning av vägar m.m.) vilket innebär att det är viktigt att de tre utbyggnadsetapperna får en tillräckligt hög exploateringsgrad vid detaljplaneläggning” - detta är ju snarare en god anledning att avbryta mycket av planeringen.

Ett framtida riskmoment är att materialtransporter av mycket stor omfattning från tunneldrivning av Förbifart Stockholm planeras bl.a. fraktas per båt till Tyska Botten för att med mängder av lastbilstransporter på just Blackebergsvägen köras iväg till andra kommuner och platser för krossning eller uppläggning. Här uppstår klara intressekonflikter.

Den viktiga naturmarken för de boende i området och för ekosystemen

Det finns ett svagt stöd i nu gällande översiktsplan för planeringen. Staden borde fokusera på att planera i de utpekade noderna i stället för att planera överallt och mest av allt i grönområden.

Planeringen av ny bebyggelse i Bromma måste ske med hänsyn även till den gröna infrastrukturen, d.v.s. det ska finnas sammanhängande, med varandra förbundna natur- och parkområden för att garantera robusta ekosystem. I en tid med allt ökande klimatförändringar måste de mångfunktionella ytorna som utgörs av icke exploaterade ytor värnas. Natur- och parkmark gör livsmiljön i staden mer robust och bidrar med ekosystemtjänster för mångmiljonbelopp. De grönstråk som finns kvar i våra närförorter har stor betydelse för de boendes fysiska och psykiska välbefinnande. De ständigt återkommande

förtättningsprojekten som planeras utan inbördes sammanhang riskerar att förstöra de kvalitéer som naturmarken mellan byggnaderna i våra förorter utgör. Den moderatledda majoriteten påstår gång efter annan att man inte bygger i naturområden. Det är ju helt uppenbart inte korrekt. Här exploateras stora ytor naturmark och ett stort antal träd fälls.

Utöver föreningar, intressegrupper och boende bör Miljö- och Hälsoskydds-förvaltning och nämnds utlåtande tillmätas stor vikt vid den fortsatta planeringen.

Alternativa lokaliseringar

Vi har ett stort bostadsbehov i hela kommunen, där lösningen på problemet finns i *Bromma stadsdel!* Genom att lägga ner Brommaflyget kan markområdet användas för en fantastisk ny stadsdel.

3) Clara Lindblom (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- att i huvudsak bifalla kontorets förslag på områdesprogram
- att andelen hyresrätter i programmet höjs till 75 procent
- att byggnationen på Blackebergsbackens norra sida utgår
- att därutöver anföra

Som vi alla vet är bostadsbristen i Stockholmsregionen akut, vilket innebär att förslaget innebär ett mycket välbehövligt tillskott av bostäder. I första hand saknas dock hyresrätter som exempelvis unga och studenter har råd att efterfråga, varför andelen hyresrätter i förslaget bör höjas. Staden bör vidare säkerhetsställa att nyproduktionshyrorna i området pressas. Detta kan åstadkommas genom användande av markanvisningstävlingar där yt- och kostnadseffektivt byggande utgör ett villkor för deltagande, sänkta parkeringstal och riktmärken för normhyran i nyproduktionen redan i exploateringsavtalen. Allmännyttan kan även tilldelas en högre andel av markanvisningarna, som genom att exempelvis upphandla SABO:s Kombohus kan säkerhetsställa att området tillförs bostäder med pressad nyproduktionshyra.

Vidare menar Vänsterpartiet att uppförandet av flerbostadshus på fyra till sex våningar norr om Blackebergsbacken bör utgå ur förslaget, eftersom naturmarken har beskrivits som ”ekologisk betydelsefull spridningskorridor” som därmed inte ska exploateras på det sätt som förslaget innebär. Kontoret bör istället uppdras att utreda om exploateringsstalet istället kan höjas inom övriga etapper, eller om ett antal av flerfamiljshusen kan utgöras av små och yteffektiva lägenheter som kan efterfrågas av exempelvis äldre och ungdomar.

Avslutningsvis menar vi att detta förslag visar hur staden kan ta ett samlat grepp om planeringen av nya stadsdelar. Vänsterpartiet menar att samtliga markanvisningar i framtiden bör ske utifrån en områdesplanering, det vill säga oavsett om det rör ett förtättningsprojekt eller planeringen av en ny stadsdel. Däremot bör de boende involveras redan i framtagandet av områdesplaneringarna, eftersom delaktighet i ett tidigt skede av planprocessen både stärker den lokala demokratin, minskar risken för överklaganden och säkerhetsställer att nyproduktionen svarar mot de faktiska behoven som finns i stadsdelen.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Vid protokollet
Kristofer Stjernqvist

Rätt utdraget intygar:
